

Covid 19'un Tüketicilerin Yaşamlarına Etkisi Kalitatif Araştırma Raporu

14 Nisan 2020

StratejiCo. 1987 yılından bu yana, birçok yerel ve uluslararası şirket ve kamu kuruluşuna stratejik yönetim danışmanlığı sunmaktadır. Strateji, kriz yönetimi, itibar yönetimi, çevik dönüşüm gibi alanlarda her şirkete özel hizmetler vermektedir.

ERA, ESOMAR (Dünya Araştırmacılar Birliği) ile TÜAD (Türkiye Araştırmacılar Derneği) üyesi ve IriS (International Research Institutes) network Türkiye ortağıdır. ERA, bütün araştırmalarında ESOMAR ve TÜAD'ın belirlediği kalite standartları ile bilimsel ve etik kuralları uygulamaktadır.

TÜRKİYE

Ahi Evran Cad., Ata Center
No: 9/175 Kat: G2
34398, Maslak İstanbul / Türkiye

HOLLANDA

Parkstraat 20, 2514 JK
The Hague
The Netherlands

BELÇİKA

Rue d'Arlon 69-71,
1040 Brussels
Belgium

www.stratejico.com

+90 212 283 13 75

Halaskargazi Cad. No: 12/9
Harbiye 34371 İstanbul / Türkiye

www.eraresearch.com

+90 212 296 85 90

STRATEJICO.

era

RESEARCH & CONSULTANCY

➤ Proje Yönetimi

Selim Oktar

Güno Bilger

Etel Almaleh

Elvan Oktar

Nazlı Yüksel

Ela Ertegin

Ebru Tetik

- ✓ 14 Whatsapp derinlemesine görüşmesi
- ✓ 27-62 yaş, A-DE SES
- ✓ Ev kadını ve çalışanlar (işyerinde çalışmaya devam eden, evden çalışan, işsiz kalan)
- ✓ Kalitatif saha:2-5 Nisan 2020

Kalitatif Süreç

► Farklı personalar Korona dönemini farklı yaşamaktadır

Ayşe, beyaz yaka

Uluslararası büyük bir şirkette çalışıyor. İş hayatı büyük ölçüde online. Başta bu düzeni oturtmak yorucu olsa bile artık alışıp daha düzenli rutinleri olan bir yaşama geçmiştir Korona sonrası krizin derinleşip işsiz kalmaktan ve kariyerinden endişeli.

Sosyal hayatı sekteye uğrasa da, aileye ve kendine daha fazla zaman ayırabilmekten memnundur.

Neslihan, ev kadını

Yüksek SES. Herkesin evde olması ve virüsten korunmak için günleri neredeyse tamamen yemek yapma ve temizlik ile geçmektedir. Temizlik sıklığı ciddi artmıştır.

Kendisine zaman ve alan olmamasından rahatsızlık yaşamaktadır.

Çocukların okullarının durumu, evde çocukların kavgaları ve kocasının işsiz kalma olasılığı en büyük endişeleridir.

Müge, ev kadını

Orta SES düzeyi. Eşi mavi yaka, işe gitmeye devam ettiğinden hastalanmaktan çok korkmakta. 4 çocuğu var. Biri astımlı ve onun için çok endişeli.

Elişi ile bütçeye destek olurken bu gelirin gitmesi endişe yaratmakta. Sağlıklı beslenmeye ve temizlik için yapılan ek harcama onu rahatsız etmekte.

Evde çocukların online eğitiminin sadece bir cep telefonu olması onu çok üzmekte

Aysel, emekli

Maaşı ve ayrı evde yaşayan çocuklarının desteği ile geçiniyor. Hep geçim derdi olmasına rağmen Korona sürecinde stok yapamamak nedeniyle kendini kötü hissediyor.

Tüm dışarı çıkma ve sosyal hayatı bitti. Komşularla görüşmeli konuşuyor.

En büyük endişeleri çocuklarına bir şey olacağı ve kronik hastalıkları için ilaçlarını nasıl alabileceği; bunun için sokağa çıkmak zorunda kalacağı

► Farklı personalar Korona dönemini farklı yaşamaktadır

Mehmet, Beyaz yaka

Evli ve çocuklu. Bir dönem işe gittikten sonra online çalışmaya başladı. Evden çalışıyor olmak hastalanma endişesini rahatlattı. Evde çalışmaktan çok memnun.

Şirketinin gelecekte krizden kazançlı çıkacağı görüşünde olduğundan göreceli rahat.

Ailece evde keyifli vakti geçirmenin yollarını buldular. Ancak zaman zaman kendine alan kalmamasından şikayetçi.

Onur, Beyaz yaka

Evden çalışıyor. Evden çalışmaktan hiç memnun değil, verimli olamadığını düşünüyor. Bu süreçte Türkiye’de ekonomik krizin derinleşmesinden ve kendisinin işten çıkarılmasından korkuyor. Gece hayatı olan aşırı sosyal bir insanken eve kapanmak yalnızlık hissettiriyor. Özgürlüğün önemini fark ettiğini söylüyor. Ancak ailesiyle vakit geçirmekten memnun.

Ahmet, işçi

Yemek firmasında işçi olarak çalışıyor. Hijyen gereklilikleri yüzünden iş yükü artmış durumda. Korku ve çaresizlik hissediyor. Birikimi olmaması ve belirsizlik çaresizlik duygusunu arttırıyor. Yataktan çıkmakta zorlanıyor. Sanki bu süreç hiç bitmeyecekmiş gibi geliyor. En büyük hayali tatile gitmek. Dışarda çalıştığı için eşini öpememekten yakınıyor.

➤ Korona = Endişe, Stres ve Belirsizliğin Getirdiği Kaos

Bu dönem kişiler üzerinde bir şok ve şaşkınlık etkisi yaratmaktadır. Kimi yaşadıklarını felaket filmlerindeki gibi hissetmekte, olana da tam inanmamakta, kimi bu dönemin hiç bitmeyeceğini düşünmekte, kimi ise yaşananlar çerçevesinde yeni bir düzen kurmaya çalışmaktadır.

Bazı kişiler de temel günlük hayatlarını endişe düzeyleri yükselerek sürdürmeye çalışmaktadır.

Bu dönem en çok “kaos” ‘endişe’ ‘korku’, ‘stres’ gibi kelimeler ile tarif edilmektedir.

➤ Korona ile ilgili çok fazla bilgi ve kavram kargaşası mevcut

Sosyal sınıf düştükçe bilginin derinliği azalmakta, sosyal sınıf arttıkça birçok farklı kaynaktan gelen farklı bilgilerin doğruluğu sorgulanmakta ve aslında bilgi kirliliği kaynaklı bir 'bilgisizlik' olduğu ortaya çıkmaktadır.

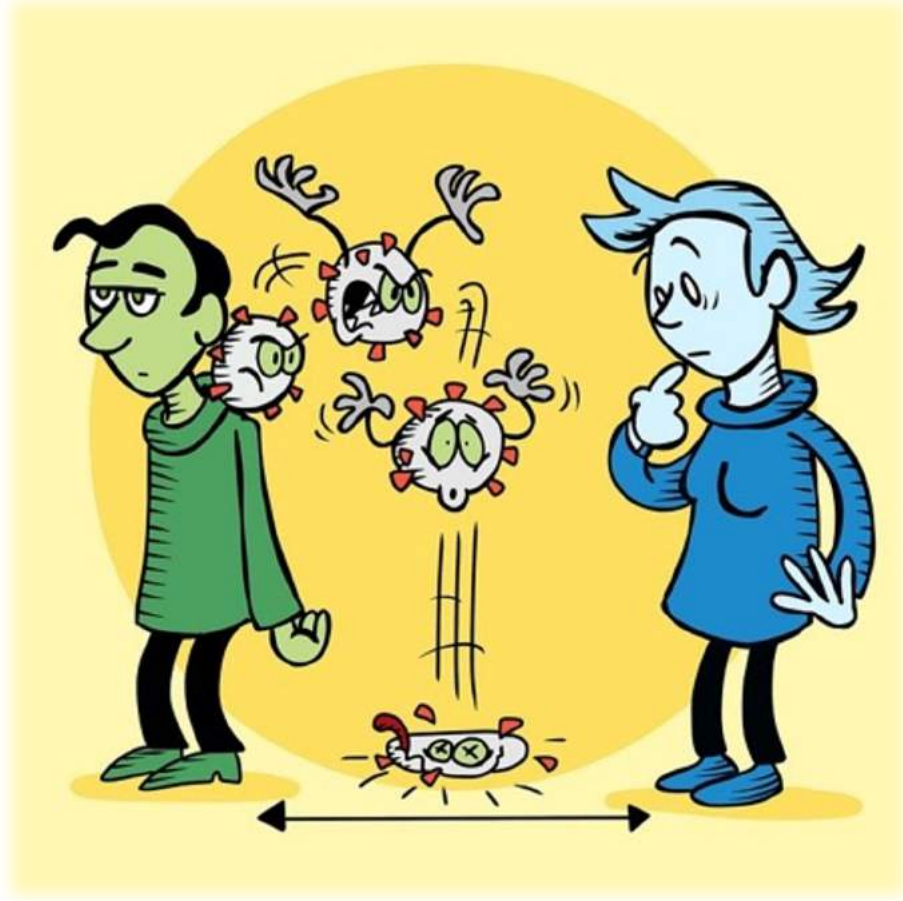
Yüksek SES grubu zaman içinde güvendikleri sınırlı kaynaklardan edindikleri bilgileri dikkate almaya başlamıştır.

Bazıları ise 'yakınında' bir kişinin hastalandığını duyduğunda salgına inanmaya ve kendini korumaya başlamıştır.

*Ben başta tam anlamamıştım ama sonra bizim apartmanda komşuda çıktı. O zaman gerçekten varmış dedim. O iyi şimdi. Ama o zamandan beri evdeyim.
Emekli, ev kadını*

*Kime inanacağıma şaşırıyorum. Sağlık Bakanlığı elinden geleni yapıyor anlatmak için. Tedavi var ama saklıyorlar diye de duyuyorum. Aşı çıksa bile yine zenginler erişebilecek, biz yine rezil olup ortada kalacağız.
İşçi, çalışan erkek*

- *Sosyal izolasyon bir taraftan kişinin kendini hastalığa karşı korunduğundan güvende hissetmesini sağlarken, bir taraftan da yalnızlık ve uzakta olan yakınlarından ayrı kalmanın getirdiği endişenin, stresin ve yalnızlığın yaşanmasına neden olmaktadır*

SOSYAL İZOLASYONLA İLGİLİ BİLİNENLERİN YAPILDIĞI GÖRÜLMEKTEDİR

- ▶ Sosyal hayatın bitmesi
- ▶ Kimseye gidip gelememek
- ▶ Mecbur olmadıkça sokağa çıkmamak gerektiği
- ▶ 65 yaş üstünün sokağa çıkmaması gerektiği
- ▶ Yaşlıları riske atmamak için onları ziyaret edememek
- ▶ İnsanlarla araya en az bir metre mesafe konması gerektiği
- ▶ Kimseye dokunmamak, sarılmamak
- ▶ Dokunulan yüzeylerin temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi
- ▶ Dışarıdan getirilen paketlerin temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi
- ▶ Eve gelince kıyafetleri çıkarıp yıkanmak
- ▶ Sahada çalışanların bazıları → eş ile yatak odalarını ayırmak, çocuğu izole etmek

Günlük Yaşantı Endişeleri

HASTALANMA, ÖLÜM KORKUSU

Kendilerinin hastalanıp ölebilmesi
Çocukların hastalanıp ölebilmesi
Yaşlıların hastalanıp ölebilmesi
Hastalığı başkalarına geçirme korkusu

İŞ SÜREKLİLİĞİ

Yarın bile işlerinin olup olmayacağını bilememe
Hastalanıp işten atılma endişesi

SAĞLIK HİZMETLERİNE ERİŞİM

Reçetemi nasıl yenileyeceğim
Hasta çocuğumu nasıl doktora götüreceğim
Bütün hastaneler dolu ve pandemi hastanesi benim sorunuma nasıl bakılacak

KRONİK HASTALARIN ENDİŞELERİ

Hastalanırsam ne olacak
Daha riskliyim dolayısıyla daha endişeliyim

YALNIZLIK ENDİŞELERİ

Yakınlarından uzakta olma sebebiyle yalnızlık
Yakınlarını özellikle yaşlıları merak etme

Uzun Vadeli Endişeler

GEÇİM SIKINTISI

Hayatımı nasıl idame ettireceğim

BELİRSİZLİK/ HAYATIN DEĞİŞECEĞİ ENDİŞESİ

Süreçle ilgili hiçbir şeyin net olmaması,
neler değişeceğinin bilinmemesi, eski yaşama dönülemeyeceği endişeleri

EKONOMİYE ETKİLER

Dünya ve ülke ekonomisine olumsuz etkiler sonucu bilinen dünyanın değişmesi

Yaşanan en temel kaygı hayatta kalma mücadelesidir:

- 1) kişinin **kendisinin ve yakınlarının** hayatta kalması
- 2) **finansal** olarak da hayatta kalabilmesi

Hayatta kalma mücadelesinde dikkat edilmesi gereken her adım da stres düzeyini arttırmaktadır. Markete gitmek, market torbalarının sterilizasyonu, sürekli temizlik yapmak, el yıkamak, insanlara yaklaştırmaya korkmak başlı başına stres kaynakları olmaktadır.

➤ Herkes aynı derecede endişeli değil; ekonomik durum ve aile bireylerinin sağlığı endişe düzeyini etkileyen unsurlardır

Kimler daha endişeli

- ▶ Ekonomik güvencesi/birikimi olmayan, işinin devam edip etmeyeceğinden emin olmayan
- ▶ Geçim sıkıntısı yaşayan veya yaşayabileceğini düşünen
- ▶ Kendi veya bir aile bireyi risk grubunda olan
- ▶ Çocuğu alerjik/astım hastası olan
- ▶ Kendi veya aile bireyi sahada çalışan
- ▶ İşe gitmeye devam eden

Kimler daha az endişeli

- ▶ Ekonomik güvencesi/birikimi olan
- ▶ İşine, çalıştığı kuruma güvenen
- ▶ Eğitim düzeyi daha yüksek olan
- ▶ Sokağa az veya hiç çıkmayan
- ▶ Kendisine ve ailesine yeni konfor alanı ve düzenini oturtmuş olan

Korona Öncesi ve Sonrası Yaşamda Değişiklikler

KORONA ÖNCESİ YAŞAM:

Korona öncesi yaşamda kişiler kendi yaşam evreleri ve gerçekleri doğrultusunda ihtiyaçlar hiyerarşisinin farklı kademelerindeki ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yaşamaktaydı.

Çoğunluk fizyolojik, güvenlik, ait olma ve sevgi ihtiyaçlarını karşılamış olup bazıları da değer ve kendini geliştirme ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yaşamlarını sürdürmekteydi

KORONA SONRASI YAŞAM:

Öncelik fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarını sağlamaya yönelik bir yaşantıya geçildi.

Ait olma ve sevgi ihtiyaçları öncelikle çekirdek aile ile karşılanmakta. Teknoloji sayesinde de daha geniş bir çevreyle bağlantı kurulup aidiyet sağlanmaya çalışılmaktadır.

Değer ve kendini geliştirme ihtiyaçları ise mevcutta ön planda olmamakla birlikte, bazıları minimalist ve doğaya daha duyarlı bir yaşama geçme ile ilgili dersler çıkarmakta

Karantina altında geçen Koronalı günler endişe verici ve stresli olmakla birlikte, kişiler su süreçte kendilerince olumlu yanlar da çıkarmaya çalışmaktadır. En önemli olumlu katkılardan biri ‘değer bilmek’ ve ‘Őükretmek’ olarak ortaya çıkmaktadır.

➤ Koronanın Hayata Olumlu Katkıları

KIYMET BİLMEK

- ✓ Ailenin
- ✓ Sağlığın
- ✓ Nefes almak ve özgürlük
- ✓ Sahip olunan şeylerin
- ✓ Spor yapabilmenin
- ✓ Hijyenin
- ✓ Sağlıklı beslenmenin
- ✓ Doğanın

AİLEYLE DAHA KALİTELİ ZAMAN GEÇİRMEK

PARANIN VE BİRİKİMİN ÖNEMİ

KÜÇÜK ŞEYLERDEN MUTLU OLABİLMEK

➤ Korona herkese paranın kıymetini öğretmiştir

- Çoğunluk Korona öncesinde birçok şeye gereksiz yere para harcadığını oysa minimal yaşamın az parayla mümkün olduğunu fark etmiştir.
- Özellikle, bir güvencesi olmayanlar için, birikim yapmamış olmak, gününbirlik yaşamak, nakit birikim yapmamış olmak en büyük pişmanlıklar arasındadır. Araba alınacağına, nakit paranın kenarda durması daha mantıklı gözükmektedir. Kredi kartı kullanımını artmış , kredi çekme niyeti belirmiştir ancak bunları nasıl ödeyeceklerine dair kaygılar mevcuttur.
- Emekli maaşı ile yaşayanlar ise bir kriz döneminde kısıtlı para ile yaşamın endişesini daha fazla hissetmeye başlamıştır.

Bir kahveye nasıl 25 TL veriyordum ona şaşıyorum. Bundan sonra asla vermem.
Sigortacı, Erkek

Zaten ekonomik kriz vardı, alt kesim için 3 hafta çok uzun bir süre gelersiz durmak çok zor, küçük esnaf dükkan kapadı, ne zaman biteceği belli değil, harcıyoruz ama bitecek, insanlar buna nasıl dayanacak.

Çalışan, Erkek

Kapıda araban olacağına nakit paran olsun daha iyiymiş, böyle durumda arabayı satamazsın ki.

Çalışan, Erkek

Ben eşime evde el işi yaparak yardım ediyordum. Şimdi o kesildi. Ama temizlik masrafımız sağlıklı beslenme için masrafımız arttı. Nasıl devam edeceğiz bilmiyorum.

Ev kadını

➤ Korona bilinen hayatı ters yüz etmiştir

BİR YAKININI, SEVDİKLERİNİ
KAYBETME KORKUSU

HASTA OLMA ENDİŞESİ

MADDİ/ İŞ KAYBI İLE İLGİLİ
ENDİŞELER

BELİRSİZLİK, GELECEĞİ GÖREMEMEK

SÜREKLİ HİJYENE DİKKAT ETMEK

SEVDİKLERİNE DOKUNAMAMAK

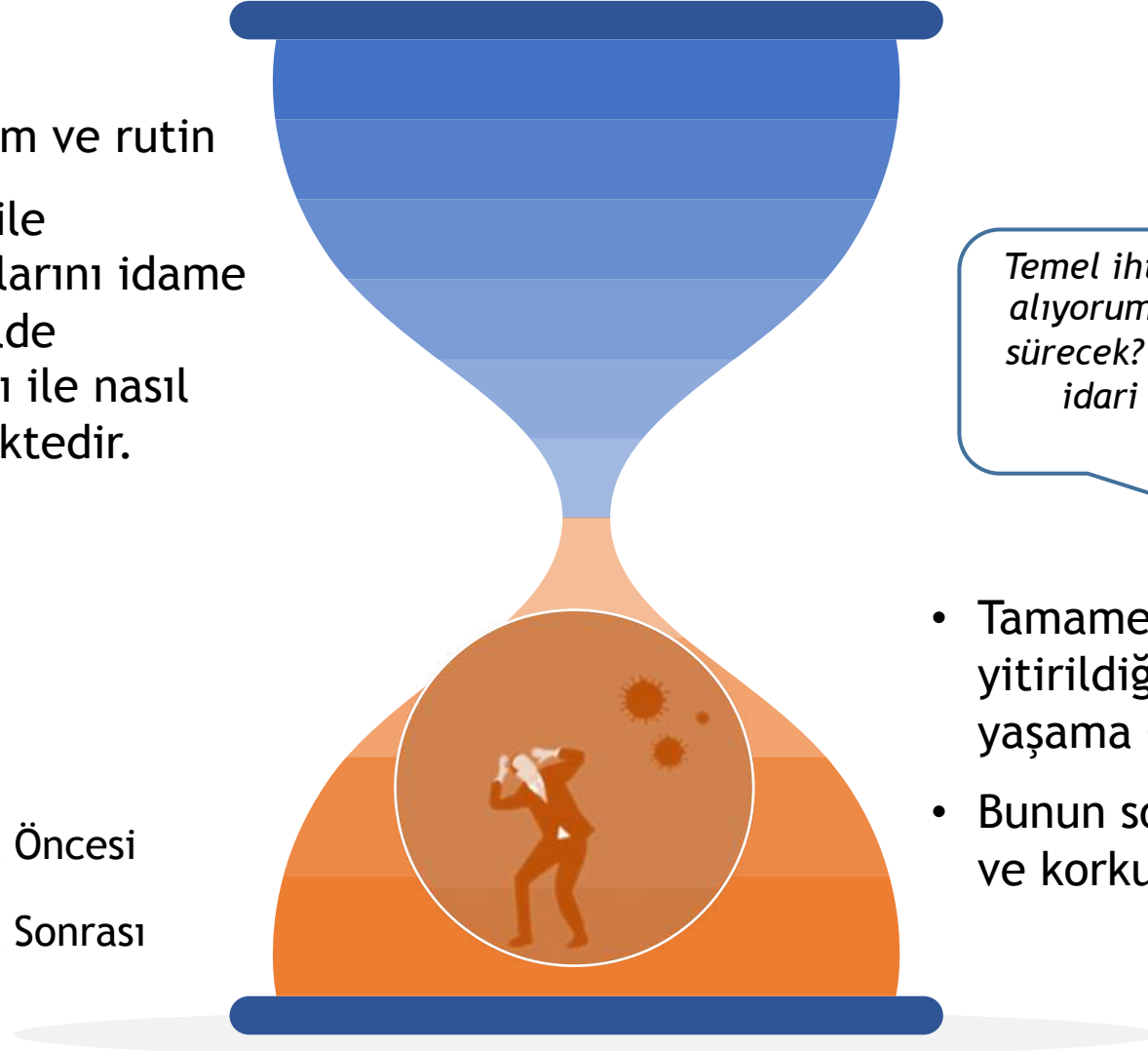
ONLİNE EĞİTİMDEKİ YETERSİZLİKLER

ÖZGÜRCE GEZEMEMEK

➤ Korona belirsizlik kaynaklı stres/ endişe/ kaygı ve korku yaşanmasına neden olmuştur

- Bildiğim yaşam ve rutin
- Kontrolde hissettiğim yaşam ve rutin
- Zor şartlarda yaşayanlar bile gerçeklikleri içinde yaşamlarını idame ettirmenin yolunu bir şekilde bulmuştur. Kendi zorlukları ile nasıl mücadele edeceğini bilmektedir.

- Korona Öncesi
- Korona Sonrası

*Temel ihtiyaçlarımı alırken bile endişeyle alıyorum. Gelecekte ne olacak? Ne kadar sürecek? Sonra ne olacak? Benim şirketim idari izne ne kadar dayanabilecek?
Beyaz yaka, çalışan, kadın*

- Tamamen bilinmez, kontrolün yitirildiği ve geleceğin bilinmediği bir yaşama geçiş
- Bunun sonucunda da duyulan endişe ve korkular

Korona sonrası gündelik yaşamın her alanı tamamen değişmiş, yeni bir gündelik yaşam oluşturulmaya çalışılmaktadır

Hijyende zaman zaman hastalık seviyesine çıkabilecek artış (El yıkama, sokaktan gelince kıyafetleri yıkama vs.)

Katılımcı fotoğrafı

Ev hijyeninde artış (daha fazla temizlik, çamaşır suyu kullanım, kapı tokmaklarının devamlı temizlenmesi)

Daha sağlıklı beslenmeye çalışmak, market dönüşü ürünleri eve getirmek ve temizlik sürecine eklenen ritüelleri

Evde çalışmak zorunda kalınca oluşan yeni düzen, evde kişilerin alanının azalması, ailece yakınlaşabilmek

Evde eğitim nedeniyle çocukların düzenlerini oturtmakta zorluk, dikkat sorunları, online dersleri izlemek için gerekli donanım olmamanın getirdiği zorluklar

Sosyalleşmenin ve görüşmelerin online'a taşınması. Kadın günlerinin, doğum günleri, arkadaş buluşmalarının online'a dönmesi

Dışarıda yapılan her türlü aktivitenin bitmesi. Özellikle yürüyüşler, dışarıda yemek, kahve, arkadaş buluşmaları, seyahat gibi

Katılımcı fotoğrafı

Evde zaman geçirecek yeni şeyler bulunması: örneğin oyun, birlikte film izlemek, spor yapmak, birlikte yemek yapmak gibi

➤ Koronanın İş Yaşamına Etkisi

Beyaz yaka

Katılımcı fotoğrafı

İşyerleri hızlı ve etkin çözüm getirmiştir
Evde ofis düzeni kurulmuştur
Online toplantılara geçilmiştir
Başta ofisten daha fazla zaman işe ayrılırken zamanla düzen kurulmuştur
Evden çalışmayı çok sevenler olmakla beraber verimsiz bulanlar da mevcuttur.
Ancak, ofis ortamındaki sosyalleşme özlenmekte ve çoğunluk ofise dönmeyi tercih etmektedir.

İşçi

Katılımcı fotoğrafı

İşe gidip gelmeye devam edenler hastalanma ve yakınlarına da bulaştırma endişesi yaşamaktadır

Toplu taşımada yolcu kısıtlamasına gidildiğinden ve hasta olma endişesi sebebiyle toplu taşıma yerine kendi araçları kullanıldığından maddi bir yük yaşanmaktadır.

İşyerinde hijyen sağlama çabası nedeniyle iş yüklerinin daha da arttığından yakınmaktadır.

Esnaf

Katılımcı fotoğrafı

Giyim satışı pazarlarda yasaklandığından para kazanamamaktan yakınılmaktadır. İnternette satış denenmekte ancak tatmin edici bir sonuç alınmamıştır. Sürekli evde kalmak bunaltıcı gelmekle birlikte çocuklara ve eşe daha fazla vakit ayırmış olmaktan mutluluk duyulmaktadır.
Korona öncesi hayatlarında çok fazla dışarıda vakit geçirip eşe ve çocuklara az zaman ayırdıklarını fark etmektedir

➤ Bu dönemde yaşamda kalmak için gerekli temel ihtiyaçlar satın alınmakta

Temel ihtiyaçlar alınmaktadır

- Yaşam hayatta kalmak için temel ihtiyaçları satın alma düzeyinde sürdürüldüğünden gıda ve temizlik dışı ihtiyaçlar çok az karşılanmaktadır. Bu süreçte, kişiler aslında ne kadar az şeye ihtiyaçları olduğuna şaşmıştır. Hatta buradan daha minimum yaşama ve daha az harcamaya dair dersler çıkarılabilmektedir.

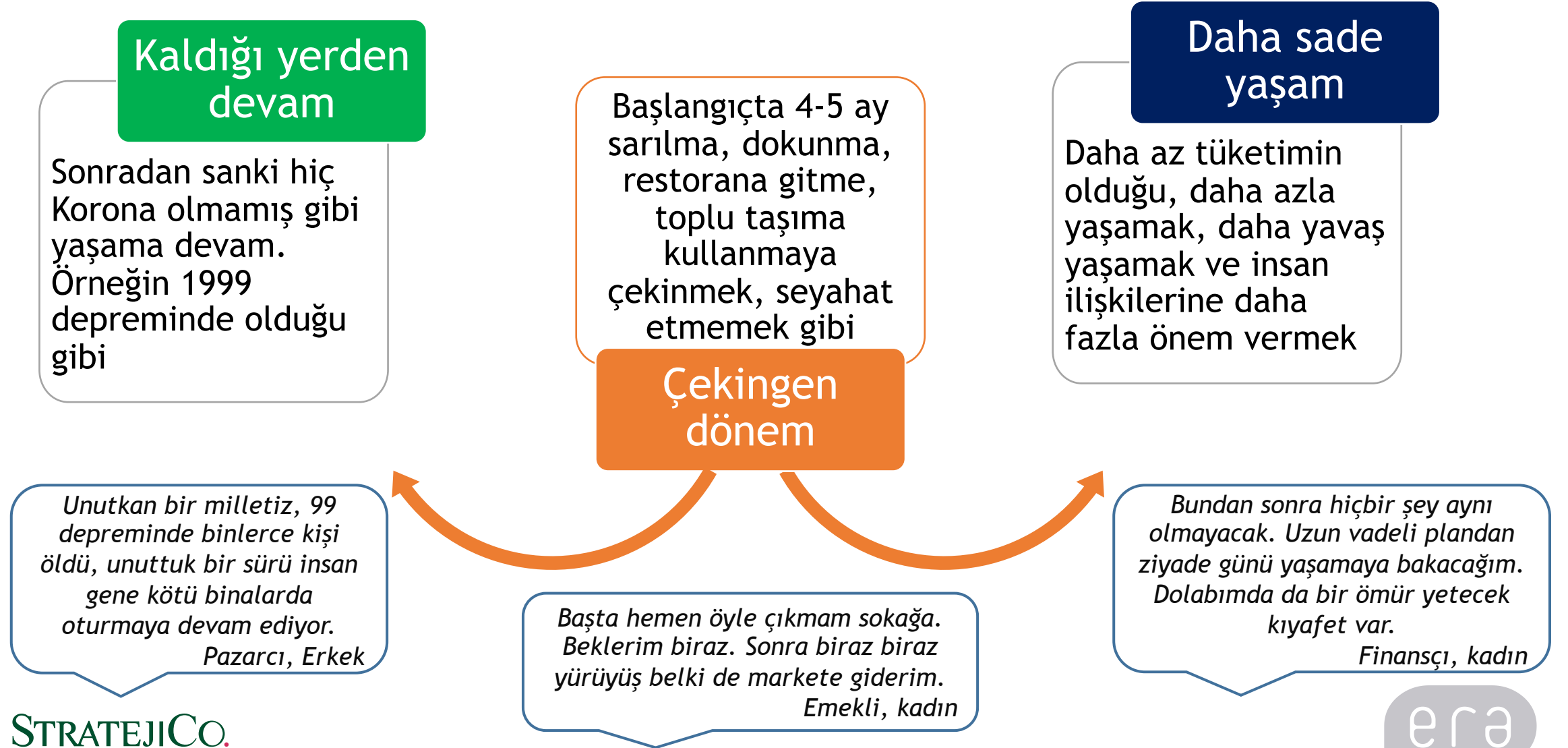
Alışveriş sıklığı

- Ekonomik durumu göreceli daha iyi olanlar market alışveriş sıklığını azaltmakta ve daha çok ürünü bir seferde almaktadır. Ayrıca yüksek SES'te online market alışverişine geçilmiştir. Dışarıdan yemek siparişi kalkmıştır. SES düştükçe de az alışverişe gidilmekle birlikte sadece o an için gerekli ürünler satın alınmaktadır.

En çok tüketilenler

- Temizlik malzemeleri, bakliyat, hamur işi yapmak için gerekli malzemelerin tüketiminde artış gözlemlenmiştir.

➤ Korona sonrası normal yaşama dönmekte bir tedirginlik öngörülmekte

► Çoğunluk geleceğe karamsar bakmakta

Genel

Çoğunluk

Karamsar

Bundan sonra hayatın hiçbir zaman eskisi gibi olmayacağını, korona bitse dahi ciddi geçim derdi, ekonomik savaşlar olacağını veya yeni pandemiler olacağını düşünmektedir. Özellikle, Türkiye özelinde son 10 yıl içinde çok olumsuz şey olduğu bunun da üstüne tuz biber ektiği düşünülmektedir.

AZINLIK

iyimser

İnsanlığın bu korona salgınından dersler çıkaracağını, doğaya daha saygılı ve daha az tüketerek yaşayacağını düşünmektedir.

*Bilmiyorum ki. Sanki bitmeyecek.
Ama biteceğine inanmak istiyorum.
Ev kadını*

*Deprem, darbe, ekonomik kriz,
şimdi de virüs, 2020 ve öncesinde
çok şey oldu, yarın ne olacak belli
değil, Pek ümitli değilim.
Çalışan, erkek*

*Zor zamanlar bekliyor bizi, işgücü
azaldı, geçim sıkıntısı arttı,
ekonomik kriz daha da derinleşecek,
hırsızlık, yağma, aile içi şiddet
artacak diye korkuyorum.
Çalışan kadın*

Sonuç

➔ Sonuç

1

En temel korkular aktive olmuş

Salgınla birlikte, ölüm, sevdiklerini kaybetmenin yanı sıra, ekonomik belirsizlik bireylerdeki temel güven duygusunu zedelemiştir. Ekonomik geliri ve birikimi olan kitleleri de kapsayan bu belirsizlik alt SES gruplarında çaresizlik ve umutsuzluk biçiminde kendini göstermektedir.

2

Bu düzen böyle gitmez

Çoğu tüketici bu salgının insanının doğaya ve etrafa verdiği zararların aşırı tüketimin neticesi olarak görmekte ,bundan bir ders alınması gerektiğini düşünmektedir. Ancak, çoğunluk özellikle alt SES geleceğe umutlu bakmamakta, Türkiye özelinde dertlerin bitmeyeceğini zaten yıllardır, deprem gibi dertler olduğunu ve unutulduklarını, yaşananlardan ders alınmadığını düşünmektedir.

➤ Sonuç

Kendini gerçekleştirme imkanı

3

Özellikle üst SES gruplarda, eve kapanma ve karantina dönemi, yaşamı ve kendini sorgulama ve hesaplaşma dönemi olarak da görülmektedir. Neticede pek çok tüketici kendine bireysel dersler çıkarmıştır.

Orta üst sınıf için: En önemli ders aşırı para harcamadan vazgeçme

4

Tüm kesimler karantina döneminde para ile ilişkilerini değerlendirmiş ve sonuç olarak özellikle nakit paranın, birikimin önemini anlamıştır. Çok para harcadıklarına karar vermiş ve bu harcamaları mantıksız bulmaya başlamışlardır. Daha minimal bir hayatın mümkün olduğunu anlamışlardır.

Alt sınıf: Birikimsizliğin acısı

5

Birikimlerinin olmaması çaresizliklerini artıran bir unsurdur. Bu anlamda günübirlik yaşamış olmaktan dolayı pişmanlık duymaktadırlar. Kredi kartı kullanımı, kredi çekme ihtiyacı içinde olmak ve bunu ne zaman nasıl ödeyeceklerini bilmemek stres yaratmaktadır.

➤ Sonuç

6

Çekirdek ailenin kıymeti

Karantina kapsamında çoğu tüketici ailelerine yeterince zaman ayırmadığını fark etmiştir. Bu süre zarfında aile ile daha fazla vakit geçirilmesi ilişkileri sıcaklaştırmıştır. Çocuklu aileler ise online eğitimin yetersizliği, çocukların enerjilerini atamamaları nedeniyle bunalmıştır.

7

Ev kadınları bunalmış, aile babaları endişeli

Ev kadınları çocukların okula gitmemesinden dolayı evde sürekli yemek yapmaktan ve çocuklarla ilgilenmekten bunalmış gözükmektedir. Babalar ise gelecek dönemde ailelerine bakamayacakları endişesini taşımaktadır.

8

Gelecek karanlık

Karantina günlerinin ne zaman biteceği belirsiz görülmekte, çoğunluk için gelecek pek ümit vaat etmemektedir.

Teşekkür ederiz.

Koronavirüs dönemine özel kalitatif ya da kantitatif OMNIBUS çalışmalarımızdan ve kriz yönetimi ve sosyal medya danışmanlık hizmetlerimizden faydalanmak için lütfen bizimle irtibata geçin.

Selim Ohtar, selim.oktar@stratejico.com

Nazlı Yüksel, nazliyuksel@eraresearch.com